Краўчанка М. Б.,
настаўнік рускай мовы і літаратуры вышэйшай катэгорыі
Дуброўскай СШ Светлагорскага раёна

«Я нарадзіўся на гэтай казачнай зямлі»
Літаратурная гасцёўня «Жыву ў Беларусі і тым ганаруся»

Мэты:
- фарміраваць у вучняў паважлівыя адносіны да сваёй Айчыны;
- прывіваць любоў да роднай беларускай мовы.

Матэрыял да урока:
1. Карта Беларусі.
2. Вершы пра Беларусь.
3. Выстаўка кніг пра Беларусь.
4. На дошцы запісы:

Я – беларус, я нарадзіўся
На гэтай казачнай зямлі,
Дзе між лясоў і пушчаў дзікіх
Адвеку прашчуры жылі.
(Ніл Гілевіч)

Я тым заўсёды ганаруся,
Што ў шчаслівую пару
Я нарадзіўся ў Беларусі
І так, як маці, гавару.
(Сяргей Грахоўскі)

Хто забыў сваіх продкаў – сябе губляе,
Хто забыў сваю мову – усё згубіў.
(Уладзімір Караткевіч)

Гучыць песня «Жураўлі на Палессе ляцяць».

– Белая Русь...Гэтая назва гучыць для мяне ціхім шолахам лісця ў лесе, вясёлай гаворкай нашай невялічкай рачулкі Іпы, чыстай расой на прыгожых кветках, якія заўсёды радуюць вока, развітальным курлыканнем журавоў у восеньскім небе, вясёлым гоманам дзяцей у нашай невялічкай вясковай школе. Гэта ўсё яна, наша Белая, Белая Русь.

Радзілася я ў Беларусі,
Дзе ціхі, задумлівы бор.
Ляцяць сюды з выраю гусі
Да сініх, цудоўных азёр.
Стаяць векавыя дубровы,
Даносіцца ласкавы шум.
І сонца, і ветрык вясновы
Цяплом саграваюць душу...
Радзілася я ў Беларусі,
Дзе срэбрам крыніцы звіняць,
Сюды з крыкам радасным
гусі
З далёкага поўдня ляцяць.
(Авяр’ян Дзеружынскі)

Вы, напэўна, ведаеце, што наша краіна на карце падобна на кляновы лісток.

На карце вялікага свету
Яна - як зялёны лісток.
Сасмяглая песня лета,
Жывое вады глыток!
Адвечная калыханка,
Душы запаветны куток,
Трапеча гарачым ранкам
На дрэве нястомны лісток,
А ў навальніцу б’ецца,
Нябачны паміж лісця,
Як роднае матчына сэрца,
Што мне даражэй жыцця.
(В.Вітка)

© «Народная асвета», 2008, №1: www.n-asveta.com\madelny_urok\krauchanka.pdf

– Як лісточак на дрэве кожную вясну з’яўляецца зноў і зноў, нягледзячы на маразы і завеі, так і рэспубліка наша, нягледзячы на перажытыя войны, Чарнобыль, адражаецца зноў і зноў.

– Уважліва паглядзіце на карту Беларусі. Што нагадваюць вам абрысы зямлі нашай?

– А вось М. Гамолка, беларускі пісьменнік, бачыць наш край такім: «Беларусь! Зямля нашых дзядоў і прадзедаў! Мы ганарымся табою, мы любім цябе бясконца. Хораша разляглася ты, наша зямля, на ўлонні старажытнай маці-планеты. І абрысы твае на дзіва сімвалічныя і высакародныя: яны нагадваюць на картах мужную добрую чалавечую далонь. Бяры ж у гэтую працавітую далонь свае багацці і здабыткі, вышэй іх падымай над светам, хай ведаюць людзі ўсіх кантынентаў: жыве Беларусь!» Назавіце найбольш характэрныя рысы нацыянальнага характару беларусаў. (Працавітасць, вынослівасць, шчодрасць, гасціннасць.)

– Беларускі пісьменнік У. Караткевіч лічыць, што абрысы Беларусі на карце нагадваюць нашага магутнага цара Белавежскай пушчы – зубра.

– Прачытайце верш Ніла Гілевіча «Я – беларус».

Я – беларус, я нарадзіўся
На гэтай казачнай зямлі,
Дзе між лясоў і пушчаў дзікіх
Адвеку прашчуры жылі.

Я – беларус, я ганаруся,
Што маю гэтае імя:
Аб добрай славе Беларусі
Ў свеце знаюць нездарма.

Я – беларус, і я шчаслівы,
Што маці мову мне дала,
Што родных песень пералівы
І зблізку чую, і здаля...

– Чым ганарыцца лірычны герой ў гэтым вершы?

– Скажыце, калі ласка, а калі вы адчулі гонар за тое, што вы беларусы?

(Сёння кожны грамадзянін Рэспублікі Беларусь можа ганарыцца дасягненнямі сваёй краіны ў эканоміцы: Беларусь лідзіруе ў СНД па вытворчасці тэлевізараў, халадзільнікаў, тканіны і абутку, займае першае месца па вытворчасці на душу насельніцтва цукру-пяску; мае высокія дасягненні ў спорце, навуцы, мастацтве. Можна кожнаму беларусу ганарыцца поспехамі спатсменаў на 19 чэмпіянаце Еўропы па лёгкай атлетыцы, трыумфам юных артыстаў на Еўрабачанні і інш. Важная з’ява ў жыцці краіны – адкрыццё Нацыянальнай бібліятэкі.)

© «Народная асвета», 2008, №1: www.n-asveta.com\madelny_urok\krauchanka.pdf

– Чым яшчэ ганарыцца лірычны герой? Так, сваёй мовай. Паслухайце верш Уладзіміра Мазго.

Ты адкуль бруішся, мова?
З сініх нёманскіх крыніц?
Па зямлі збіраю словы,
Нібы россыпы суніц.
Мілая, адзіная,
Нам, нашчадкам, дадзена
Любаю радзімаю
Ад дзядоў і прадзедаў.

– Звярніце ўвагу на словы Сяргея Грахоўскага на дошцы.

Я тым заўсёды ганаруся,
Што ў шчаслівую пару
Я нарадзіўся ў Беларусі
І так, як маці, гавару.

– Беларуская мова вельмі мілагучная, спеўная, прыгожая. Нездарма многія беларускія паэты прысвяцілі ёй свае вершы.

(Вучні чытаюць вершы пра родную мову.)

Родная мова, цудоўная мова!
Ты нашых думак уток і аснова!
Матчын дарунак ад самай калыскі,
Ты самацветаў яскравая нізка.

Кожная з іх барвы дзівосныя мае,
Вечным агнём зіхаціць – не згарае.
Ты мне заўсёды была дапамогай,
Дзе б і якой не хадзіў я дарогай.

Чую ў табе пераразвоны крыніцы,
Чую ў табе і раскат навальніцы,
Чую павевы зялёнага бору,
Водгулле працы ў родным прасторы.

Кожнай драбнічкай ты варта пашаны,
Кожнае слова вякамі стварана,
І на вякі яно жыць застанецца,
Вечнае так, як народнае сэрца.

(Уладзімір Дубоўка)

З легендаў і казак былых пакаленняў,
З калосся цяжкога жытоў і пшаніц,
З сузор'яў і сонечных цёплых праменняў,
З дрымучага ззяння бурлівых крыніц,

© «Народная асвета», 2008, №1: www.n-asveta.com\madelny_urok\krauchanka.pdf

З птушынага шчэбету, шуму дубровы,
І з гора, і з радасці, і з усяго
Таго, што лягло назаўсёды ў аснову,
Святыні народа, бяссмерця яго, –
Ты выткана, дзіўная родная мова.

(Максім Танк)

Мова,
Пявучая родная мова,
Ты – уладарка нявызнаных скарбаў.
Столькі значэнняў, гучанняў і фарбаў

Мае ў сабе твае кожнае слова.
Іншае слова напоўнена плёскам
Хвалі дняпроўскай.
Іншае слова такое,
Што рэха лясное
Ў яго глыбінях затоена.

Ёсць і як мёд залатое, густое,
На травах яно духмяных настоена.
Ціха гучаць у мове маёй
Словы пяшчотныя,
Словы крынічныя,
Росныя.

Чуюцца ў ёй –
І грымотныя,
Зычныя,
Водгулле бітваў у іх
Разлягаецца грознае.

Часам бывае – заззяе неспадзявана
Новаю зоркаю слова-абнова.
Колькі ў табе нявызначаных скарбаў схавана,
Мова мая,
Пявучая родная мова.

(Алесь Зарыцкі)

Над намі словы ўладараць.
Мы чуем і гаворым іх,
Яны то здружаць, то пасвараць
Сяброў і ворагаў маіх.

Бо словы розныя бываюць:
Адны – агню стрымаюць шквал,

© «Народная асвета», 2008, №1: www.n-asveta.com\madelny_urok\krauchanka.pdf

Другія словы забіваюць
Ўсё жывое напавал.

Ад слова сэрца халадзее
Праходзіць сон і забыццё.
Ад слова рушацца надзеі,
Ад слова свеціцца жыццё.

Ад слова вырастаюць крылы,
А ў сэрца стукае любоў,
Ад слова прыбываюць сілы,
Дык не шкадуйце шчырых слоў!
(Сяргей Грахоўскі)

Слова – радасць, слова – чары,
Вобраз вечна юных вёсен,
Ёсць ты ўсюды: у сонцы, у хмары,
Ты глядзіш праз неба просінь.

Лашчыш слух мой, слова-ззянне,
Атуляеш сэрца ласкай,
Ноч і вечар, дзень, світанне
Абняло ты, слова-краска.
(Якуб Колас)

– Дзе б вы ні былі, шануйце сваю родную мову.

Гавары роднай мовай сваёй,
Прыгажэй за пялёсткаў вішнёвых,
Што крыштальнай сваёй чысцінёй
Выпраменьвае з ласкаю словы.
Гавары роднай мовай сваёй,
Што гадамі ніштo не скрышыла.
Таму наканавана ёй на вякі –
Неўміручасць і сіла.
(Авяр’ян Дзеружынскі)

– Мне вельмі прыемна, што былыя вучні нашай школы любяць, шануюць і ганарацца сваёй мовай. І нават, калі яны пражылі за межамі сваёй краіны больш дзесяці гадоў, пішуць лісты на беларускай мове.

(Чытаю ліст былога вучня школы.)

Інтэлектуальная гульня «Жыву ў Беларусі і тым ганаруся»

Мэты: пашырыць веды пра гісторыка-культурную спадчыну Беларусі і яе

© «Народная асвета», 2008, №1: www.n-asveta.com\madelny_urok\krauchanka.pdf

сучасныя дасягненні; фарміраваць паважлівыя адносіны да сваёй Радзімы, выхоўваць пачуццё гонару і глыбокай павагі да нацыянальных традыцый, звычаяў, культуры.

Да ўрока неабходна размеркаваць вучняў на каманды. Гучыць фанаграма песні пра Радзіму.

Першы чытальнік. *О Беларусь, мая калыска,*
Жыццё маё, прытулак мой!
З гарачаю любоўю нізка
Схіляюся перад табой.
Зямны паклон табе, Радзіма,
Тваім палям, тваім лясам,
Тваім заводам з белым дымам,
Тваім гасцінцам і шляхам.
На спелых нівах ураджайных,
Ад краю ў край, ва ўсе канцы,
Махаюць крыламі камбайны,
Спяваюць жнеі і касцы.

Другі чытальнік. *Мяжуе з Польшчай, Украінай,*
Расіяй, Латвіяй, Літвой.
Твой родны край, твая Айчына –
Жыццё тваё і гонар твой.
І ты яе запомні імя,
Як неба, сонца і зару.
Твая зямля, твая радзіма
Названа светла –
Беларусь.

Настаўнік. Прывітанне, паважаныя сябры! «Беларусь – мая маці і мова, паветра і хлеб»,– сказаў паэт. Кожны чалавек непасрэдна звязаны з той зямлёй, на якой нарадзіўся. Так і мы павінны ведаць, што краіна, у якой мы жывём, – гэта самае дарагое, што ў нас ёсць. Патрэбна толькі сэрцам адчуць еднасць з ёй, ведаць мінулае раднага краю, ганарыцца яго культурнай спадчынай.

Для нас надышоў самы хвалюючы і адказны момант – гэта інтэлектуальная гульня. Яе правілы наступныя. Кожная каманда па чарзе выбірае намінацыю з прапанаваных і, адпаведна, пытанне з пазначанай колькасцю балаў (ад 10 да 80). Калі каманда не здолее адказаць на пытанне, балы залічваюцца той камандзе, якая першая агучыць правільны адказ.

№п\п	**Намінацыя**	**Колькасць балаў**							
1.	Дзяржава і яе сімвалы	10	20	30	40	50	60	70	80
2.	Культурная спадчына	10	20	30	40	50	60	70	80

© «Народная асвета», 2008, №1: www.n-asveta.com\madelny_urok\krauchanka.pdf

3.	Песняры	10	20	30	40	50	60	70	80
4.	У свеце народных традыцый	10	20	30	40	50	60	70	80
5.	Крок у будучае	10	20	30	40	50	60	70	80
6.	Зямля пад белымі крыламі	10	20	30	40	50	60	70	80

Пытанні

1. Дзяржава і яе сімвалы

10 б. Кожны год у нашай краіне ладзіцца шмат святочных мерапрыемстваў, прымеркаваных да розных памятных падзей. Летам мы адзначаем надзвычай важнае і любімае народнае свята. На яго заўсёды запрашаюць шмат гасцей з розных краін свету. Гэта свята сімвалізуе еднасць народа і дзяржавы, нашу самабытнасць. Адзначаецца яно ў дзень вызвалення Мінска ад гітлераўскіх захопнікаў. Як называецца гэта свята і калі адзначаецца?

(Дзень Незалежнасці Рэспублікі Беларусь, або Дзень Рэспублікі – 3 ліпеня.)

20 б. Беларусь – незалежная дзяржава. Але наш народ паважае іншыя народы і ганарыцца братэрскімі сувязямі. У нашай краіне адзначаецца як свята Дзень яднання народаў Беларусі і Расіі. Калі адзначаецца гэта свята?

(2 красавіка.)

30 б. Кожная дэталь у гэтым дзяржаўным сімвале мае сваё значэнне. Зялёны колер тэрыторыі Беларусі ў залатых промнях узыходзячага Сонца гаворыць аб тым, што ўсе свае думкі грамадзяне скіроўваюць да Айчыны: гэта наша зямля, нам чужой не трэба. Але і сваёй не аддамо. Контур краіны знаходзіцца ў сярэдзіне сімвала, утворанага вянком з каласоў. Пра які дзяржаўны сімвал ідзе размова? *(Герб.)*

40 б. Наш сцяг мае тры колеры: чырвоны, зялёны, белы. Чырвоны колер служыць знакам Сонца, сімвалізуе братэрства. Зялёны колер – Прырода. Гэта палі, лясы краіны. Гэта колер дабра, росту, развіцця, дабрабыту і міру. Што сімвалізуе белы колер і арнамент?

(*Белы колер – колер свабоды, маральнай чысціні і мудрасці. Арнамент сімвалізуе працавітасць, народнае майстэрства.*)

50 б. Гімн расказвае пра мінулае беларускага народа, у ім гучыць пажаданне славы, росквіту, вечнага жыцця Беларусі, заклік любіць і шанаваць Радзіму. Хто з’яўляецца аўтарам музыкі і тэксту Дзяржаўнага гімна?

(*Музыка Нестара Сакалоўскага, словы Міхася Клімковіча, Уладзіміра Карызны.*)

60 б. Герб і сцяг Рэспублікі Беларусь прыняты ў выніку усенароднага галасавання 14 мая. Якога года? (*1995-га.*)

70 б. Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь – асноўны Закон краіны. У нашай краіне было прынята пяць канстытуцый.: у 1919 г., 1927 г., 1937 г., 1978 г. Калі

© «Народная асвета», 2008, №1: www.n-asveta.com\madelny_urok\krauchanka.pdf

была прынята апошняя Канстытуцыя? (*15 сакавіка 1994 года.*)

80 б. Назавіце важнейшае права чалавека, якое замацавана ў Канстытуцыі. (*Права на жыццё.*)

2. Культурная спадчына

10 б. Назавіце нашу святую, якую здаўна шануюць як нябесную заступніцу беларускай зямлі, як асветніцу нашых продкаў. (*Еўфрасіння Полацкая.*)

20 б. У першага самастойнага ўладара Полацкага княства Рагвалода была дачка. Якімі трыма імёнамі называюць яе? (Рагнеда – Гарыслава – Анастасія.)

30 б. Назавіце імя друкара, год і горад, дзе пачалі друкавацца першыя кнігі на старабеларускай мове. (*Ф. Скарына, 1517 г., Прага.*)

40 б. Назавіце імя паэта-гуманіста эпохі Адраджэння, які паходзіў з сям'і паляўнічага. У 1518 г. у складзе польска-літоўскай дыпламатычнай місіі трапіў у Рым, дзе ў 1522 годзе стварыў свой лепшы твор – паэму-жамчужыну, прасякнутую любоўю да роднай зямлі. (*Мікола Гусоўскі.*)

50 б. Перанясёмся ў 1629–1680-я гг. На гэты час прыпадае дзейнасць славутага сына полацкай зямлі. Літаратурная спадчына паэта, драматурга, асветніка і філосафа даволі разнастайная: «Буквар языка славенскага...», «Рыфмалагіён», «Вертаград мнагацветны», камедыі, прытчы, казанні, рытуальныя прамовы-пропаведзі. Назавіце імя гэтага славутага дзеяча. (*Сімяон Полацкі.*)

60 б. Адзін з самых вядомых прадстаўнікоў свайго роду. Вялікі літоўскі гетман, адзін з прэтэндэнтаў на карону Рэчы Паспалітай. Мастак і цудоўны музыкант. Самы вядомы створаны ім паланез «Развітанне з Радзімай» носіць яго імя. (*Міхаіл Клеафас Агінскі.*)

70 б. Назавіце імя славутага мастака пачатку ХХ ст., які нарадзіўся ў Беларусі, жыў і ствараў палотны ў Пецярбургу, аўтара знакамітай карціны «Лютаўскі блакіт» (Февральская глазурь). (*Ігар Грабар.*)

80 б. Назавіце прозвішча скульптара, аўтара цудоўнага ансамбля на плошчы Якуба Коласа ў Мінску. (*Заір Азгур.*)

3. Песняры

10 б. *Мой родны кут, як ты мне мілы!*
Забыць цябе не маю сілы!

Назавіце аўтара гэтых бессмяротных радкоў. (*Якуб Колас.*)

20 б. З творчасцю славутага песняра Янкі Купалы мы знаемыя з дзяцінства. Нас зачароўвае песня «Спадчына» на словы з аднайменнага твора. А ці памятаеце вы, дзе нарадзіўся пісьменнік? (*У Вязынцы.*)

30 б. Сапраўднае імя гэтага пісьменніка – Іван Фёдараў. Прыгодамі яго палескіх рабінзонаў цікавяцца падлеткі. Назавіце псеўданім – творчае імя пісьменніка. (*Янка Маўр.*)

40 б. Гэтага пісьменніка называюць гонарам і сумленнем беларускай літаратуры. Дыяпазон яго твораў шырокі і разнастайны: ад казкі «Нямоглы бацька» да рамана «Каласы пад сярпом тваім». У Віцебску яму пастаўлены помнік з надпісам «Быў. Есць. Буду». (*Уладзімір Караткевіч.*)

© «Народная асвета», 2008, №1: www.n-asveta.com\madelny_urok\krauchanka.pdf

50 б. Паэт, які амаль усё жыццё правёў за межамі Радзімы, але лічыў сваім абавязкам пісаць творы на мове свайго народа. Лёс адвеў яму кароткі зямны век. Аўтар адзінага прыжыццёвага зборніка «Вянок». У 2007 г. адбыліся 90-я ўгодкі з дня смерці паэта. Назавіце яго імя. (*Максім Багдановіч.*)

60 б. Назавіце аўтара раманаў «Бацькаўшчына», «Зямля», «Пошукі будучыні». Дзяцінства яго прайшло ў весцы Цімкавічы на Капыльшчыне. (*Кузьма Чорны.*)

70 б. Пісьменнік, які з'яўляецца майстрам псіхалагічнага партрэта. Вайна наклала на яго творчасць глыбокі адбітак. Аповесці «Жураўліны крык», «Трэцяя ракета», «Сотнікаў», апавяданні «Сваякі», «Незагойная рана» ўражваюць глыбокім псіхалагізмам. (*Васіль Быкаў.*)

80 б. Назавіце пісьменніка – аўтара раманаў «Людзі на балоце», «Подых навальніцы», «Завеі, снежань». Дзе ён нарадзіўся? Які буйны твор гэтага пісьменніка прысвечаны вызваленню Беларусі ад гітлераўскіх захопнікаў? (*Іван Мележ, веска Глінішчы Хойніцкага раёна. Раман «Мінскі напрамак».*)

4. У свеце народных традыцый

10 б. Гэта старажытнае свята было прымеркавана да зімовага сонцастаяння. Пазней яго пачатак сталі звязваць з Нараджэннем Хрыстовым. На свята людзі вадзілі казу, мядзведзя, насілі зорку. У святочных песнях гучалі самыя лепшыя зычэнні. За песні і пажаданні гаспадары частавалі юнакоў і дзяўчат рознымі прысмакамі. (*Каляды.*)

20 б. Падчас гэтага свята хлопцы і дзяўчаты водзяць карагоды, скачуць праз вогнішча і шукаюць самую чароўную кветку шчасця. (*Купалле.*)

30 б. На якое вясёлае свята пачыналі гукаць вясну? (*Масленіца.*)

40 б. Як называецца свята, калі ўшаноўваюць памяць памерлых продкаў? (*Дзяды.*)

50 б. Як называецца цыкл народных песень, звязаных з земляробчым календаром? (*Каляндарна-абрадавыя.*)

60 б. Найвялікшае каляндарнае свята, з пашырэннем хрысціянства прыстасавана да ўваскрашэння Хрыста і стала рухомым. Адзначаецца з 4 красавіка да 8 мая. (*Вялікдзень.*)

70 б. Напярэдадні гэтага свята, 5 мая, беларусы ўшаноўвалі сімвал вясны, росквіту прыроды. Дзяўчаты на лузе выбіралі самую прыгожую дзяўчыну. Апраналі яе русалкай. Упрыгожвалі зелянінай, вянком з кветак. Вадзілі вакол яе карагоды і спявалі:

Блаславі, маці,
Ой, Лада, маці,
Вясну заклікаці. (*Юр'я.*)

80 б. На якое свята спявалі прыпеўку:

Ой, чыя то дачка, як ягадачка,
Святы вечар добрым людзям!
Бацькова дачка, як ягадачка.

Як у сені ўвайшла – сені заззялі.
Як у хату ўвайшла – паны паўставалі.
(*Каляды*.)

5. Крок у будучае

10 б. Гэтым будынкам можа ганарыцца кожны грамадзянін нашай краіны. «Храм навукі» мае агульную плошчу 112,6 тыс. квадратных метраў. На 22 паверсе знаходзіцца закрытая назіральная пляцоўка «Панарама». (*Нацыянальная бібліятэка Беларусі.*)

20 б. Будынак на перакрыжаванні шляхоў. Яго прыгажосць, сучаснасць і зручнасць здзіўляюць людзей, якія ўпершыню наведваюць нашу краіну. (*Вакзал.*)

30 б. Гэты завод быў заснаваны ў 1946–1948 гг. Яго прадукцыя носіць назву нашай дзяржавы, гэты брэнд вядомы далёка за межамі краіны. (*Мінскі трактарны завод.*)

40 б. У 1931 г. была заснавана гэта самая любімая ўсімі дзецьмі фабрыка. Яе салодкая прадукцыя карыстаецца вялікім попытам. А яе якасцю задаволены самыя патрабавальныя пакупнікі. Яе брэнды «Белавежска пушча», «Лявоніха» і інш. (*Камунарка*.)

50 б. Імя дзяўчынкі Ксеніі Сітнік стала вядома жыхарам нашай краіны імгненна. Чаму? (*Трыумфальнае выступленне на дзіцячым конкурсе Еўрабачання.*)

60 б. Гэта адна з самых маладых спартыўных пабудоў Мінска. Сучасны будынак з металу, шкла, бетону. Мае арэны для міні-футбола, для міжнародных спаборніцтваў. (*Манеж футбольны.*)

70 б. Прадукцыя гэтага завода прысутнічае амаль у большай паловы жыхароў краіны. Без яе немагчыма захаваць прысмакі і стравы ў спякотны дзень. (*Мінскі завод халадзільнікаў «Атлант».*)

80 б. Назавіце фонд, які падтрымлівае моладзь краіны. У межах якой праграмы ён існуе? (*Прэзідэнцкі фонд па падтрымцы таленавітай моладзі ў межах праграмы «Маладыя таленты Беларусі 2006–2010 гг.»*)

6. Зямля пад белымі крыламі

10 б. Якая птушка з’яўляецца сімвалам нашай краіны? (*Бусел.*)

20 б. У гушчары старых бароў, як сляза, што ўпала з неба, блішчала вялікае возера... Назавіце самае вялікае па плошчы возера, размешчанае ў Мядзельскім раёне. Пра яго складзена шмат народных легендаў і паданняў, а Максім Танк прысвяціў яму сваю паэму. Побач з ім размешчаны беларускі курорт. (*Возера Нарач.*)

30 б. Якую расліну – сімвал беларускай зямлі – згадвае М. Багдановіч у славутым вершы «Слуцкія паясы». (*Васілёк.*)

40 б. Якое дрэва распусціла галлё над курганам у знакамітай паэме Янкі Купалы «Курган»? (*Дуб.*)

50 б. Самая магутная жывёла нашых лясоў, якая захавалася толькі ў знакамітай пушчы. Мікола Гусоўскі прысвяціў паляванню на гэту жывёлу шмат радкоў сваёй паэмы. (*Зубр, Белавежская пушча.*)

60 б. Самае старажытнае дрэва ў нашых лясах. Гэта асноўная парода, якая дае

© «Народная асвета», 2008, №1: www.n-asveta.com\madelny_urok\krauchanka.pdf

драўніну для будаўніцтва, вытворчасці высокаякаснай паперы, штучных валокнаў. З яго драўніны вырабляюць музычныя інструменты. (*Елка.*)

70 б. На месцы былой сельскагаспадарчай выстаўкі быў закладзены Цэнтральны батанічны сад Акадэміі навук Беларусі. У якім годзе адбылася гэта падзея? (*У 1931 г.*)

80 б. У якім скверы горада Мінска ў 2001 г. адбылася рэканструкцыя? Вядомасць яму надалі скульптурныя кампазіцыі «Дзяўчынка пад парасонам», «Дама», «Курыльшчык». Як называецца гэты сквер? (*Міхайлаўскі сквер.*)

Настаўнік. Вось і скончана на сёння вандроўка па старонках гісторыі і сучаснасці нашай Радзімы.

Ад кожнага з нас залежыць, якой будзе наша дзяржава. І кожны сам павінен задаць сабе пытанне: што асабіста я магу зрабіць для Радзімы.

Трэці чытальнік. *Мая Беларусь –*
Прыдняпроўе, Палессе,
Край сініх азёраў і рэк.
Айчына Купалавай песні,
Што ў сэрцы запала навек.

Чацвёрты чытальнік. *О Беларусь, мая шыпшына,*
Зялёны ліст, чырвоны цвет.
У ветры дзікім не загінеш,
Чарнобылем не зарасцеш.

Пяты чытальнік. *Пакуль сонца не згасне,*
Пакуль свецяцца зоры,
Беларусь не загіне!
Беларусь будзе жыць!

Гучыць песня «Люблю цябе, Белая Русь»

© «Народная асвета», 2008, №1: www.n-asveta.com\madelny_urok\krauchanka.pdf